

euroaren bila

Joseba Tobar-Arbulu INGENIARIA

Euroa: defizit teorikoa

Sasi-pragmatismo eta sasi-errealismo itsuek bultzatua, euroa dator etor litekeen bide okerrenek. Politikarien itsukeriak lelotu egin ditu ekonomialariak. Azken hauek, oro har, txalotu besterik ez dute egin politikan aritzen direnen ezjakintasun nabarmena.

Ezagunegiak diren bost aldagai berezi ontzat harturik, eta etsaminean iruzur batzuk eginez, 11 estatu sartu dira Europar Batasunean lehen abiaduran. Bigarren abiaduran, eta nahita, kanpo gelditu direnak esanguratsuak dira oso. Ez soilik aparteko bizimodu garaia dutelako (Suedia, Danimarka eta Britainia Handia), baizik eta, garrantzitsua dena, beren ekonomia baldintza berriei ongi egokitu nahi dutelako.

Defizit demokratikoa aipatu da zenbait bazterretan. Izan ere, batzuek, euskaldunok barne, ez baitugu izan aukera Maastrichteko Ituna bozkatzeko. Defizit soziala ere aitatu dute sindikatu batzuek eta zenbait alderdi politikok. Itunerako aukeratu ziren aldagaien artean ez zegoen erreferentziarik langabezi tasarako. Alderantziz, defizit publikoaren murrizketa onartu zenean, argi zegoen zer-nolako gastu publikoak murriztu behar ziren: zerbitzu publikoak. Inolako murrizketarik ez erabat antisozial diren armagintzaren kostuetan eta mota guztietako polizien aurrekontuetan. Inflazioa, beste aldetik, parekatu egin da bizitza-kostuen indizearekin. Dakigunez, azken indize horren aldaketarik ezak ez du esan nahi, inondik inora, inflaziorik ez dagoela.

Funtsezko salaketa, alta, benetako defizit teorikoaren ondorioari dagokio. Izan ere, paraleloki erabili nahi omen dira moneta nazional desberdinak eta

euroa. Horrek inflazioa sorraraziko du. Arazoa dator moneta aktibo netotzat hartua izan denetik, moneta *aktibo-pasibo* bat besterik ez izanik. Euroak, hortaz, europar nazio monetario desberdinen arteko ibilgailuzko moneta izan beharko luke, ez ezelako aktibo netorik.

Paradigmaz aldatu gara ekonomia zientzian, nahiz eta ekonomialari askotxo oraingoz kontu-

ratu ez. Badago beste bide bat erabat kaotikoa den Naziorik Gabeko Kapital Finantzario espekulatzailearen kontra euroa jaulkitzeko, inflazioari eragingo ez diona. Etsenplu bat, askoren artean eta soilik azkena esatearren: S. Rossi (1997) *Modalités d'institution et de fonctionnement d'une banque centrale supranationale: le cas de la Banque Centrale Européenne*.

Baina ortodoxian ez da batere neutrorik. Indar ekonomiko faktikoei oso interesatzen zaie betiko lelokeria sasiteorikoetan murgiltzea, langabezia erruz handitzen duten heinean, lehiakortasuna non-nahi eta nolanahi azpimarratzen duten bitartean. Langabeziak eta inflazioak zutik dirauten artean, lan teoriko asko dugu aurrean balizko europar paradisu lotan gelditzeko.

Euroarekiko oniritzia hotzagoa da Europako Batasuneko iparraldeko estatuetan

■ Alemaniarren artean gehiengoak ez du begi onez ikusi euroa indarrean sartzea, eta italiarrak dira diru berriarekin baikorrenak

Efe / Paris

EUROPAKO BATASUNeko estatuetako biztanleek auroari buruz duten iritzia desberdina da oso batetik bestera. Azken urteotako joerei begira, badirudi jarrerak mantendu egiten direla; batez ere, Europako hegoaldearen eta iparraldearen arteko desberdintasunei dagokionez.

Italiako biztanleak dira, azken inkesten arabera, euroaren gainean jarrera baikorrena agertzen dutenak. Hamar italiarretatik zazpik ontzat ematen dute euroa indarrean sartzea. Espainiako Estatuko biztanleak dira hurrengoak (%58) jarrera baikor horren sailkapenean. Hirugarrenak Frantziako Estatuko herritarrek dira (%56).

Frantziako Ipsos enpresak egindako inkestaren arabera, Alemaniako herritarren artean ezezko iritzia da nagusi. Hamar alemaniarretik seik euroak on baino kalte gehiago dakarkiela uste dute; %34k bakarrik ikusten diote moneta berriari onura handiagoa kaltea baino.

Euro eskualdean egonen ez diren britainiarren kasuan, ohiturari jarraikiz, *euroezekorrak* dira nagusi: %47k euroaren aurkako jarrerari eusten diote. x

Mari Carmen Gallastegi

adituari galdezka

► Nora joko du moneta aldaketarekin orain arte ezkutuan egon den den diru beltz guztiak?

Diru beltz guztiak ez du zertan agertu moneta aldaketarekin. Dolarretara edo yenetara jo dezake... Agertzen denak poliki eginen du, eta edozein sektoretan inbertituko dute. Hala ere, zenbait adituk diotenez eraikuntza esparrura eginen du nagusiki diru beltzak.

► Diru beltzaren agerpenarekin zerikusirik badu azken hilabeteotan Europako burtsek izan duten gorakadak?

Ez dut uste hori denik irakurketa zuzenena. Badira beste hainbat arrazoi Europako burtsen gorakada azaltzeko: interes tasa baxuak, defizit publikoen egonkortasuna, euroa diru indartsu eta egonkor gisa sortuko delako ustea...

nork... zer...

Paul de Grauwe

Lovainako Unibertsitateko Nazioarteko Ekonomia katedraduna

«Oro har, ideia ona izan ohi da norberak bezala pentsatzen duen inorekin ezkontzea. Ideia hau moneta batasunari ere aplikatu diezaiokegu»

Gavril Popov

Moskuko Nazioarteko Unib.-ko zuzendaria

«Errusiaren interesen aldekoa da euroa. Dolarrarekiko menpekotasuna gutxituko du»

